

Naturpleje som driftsgren

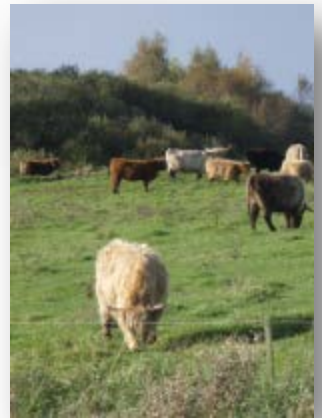

Landskonsulent Heidi Buur Holbeck
Videncentret for landbrug

Åbent møde om naturpleje Tranum strand
D. 27.3.14.

Fakta om naturplejen

- Det plejekrævende areal udgør samlet set ca. 342.000 ha (beskyttet natur).
- ca. 209.000 ha er §3-arealer uden for Natura 2000.
- ca. 133.000 ha ligger i Natura 2000-områder.

Naturarealer

- Antallet af plejekrævende lokaliteter i Danmark er over 122.000.
- Gennemsnitstørrelsen er ca. 2,8 ha.
- 85% af de plejekrævende lokaliteter er mindre end 5 ha.
- Mange naturarealer er beliggende nær hinanden og kan forvaltes samlet.
- 80% af det plejekrævende areal er i privat eje.

Politiske mål for perioden 2010-15

- Mål om indgåede aftaler om pleje (afgræsning og/eller slæt).
 - 110.000 ha skal plejes indenfor NATURA 2000.
 - 40.000 ha §3 beskyttet natur udenfor Natura 2000.
- Status:
 - Der er ca. 74.000 ha med miljøtilsagn
 - Heraf ca. 42.500 indenfor NATURA 2000.
 - Dvs. kun knap halvejs mod målet!

Hvad skal der til, hvis målene skal nås?

- Involvering af landmændene
 - Naturpleje skal være attraktiv
 - Sikkerhed for konsekvenser af aftalerne
 - Mere gennemskuelige regler

- Bedre og mere fokuseret naturpleje
 - Naturpleje tilpasset målene med plejen på arealet
 - Rådgivning af naturplejere

Mange barrierer ved naturpleje

- Dårlig driftsøkonomi på grund af lav tilvækst og høje omkostninger
- Tilsyn er tidskrævende
- Pleje af arealerne kan være besværlig
- Bekymring for, om krav om plantedække kan opfyldes
- Lave tilskudssatser

Hvem kan tjene penge på naturplejen?

- Engagerede landmænd (regner ikke timeløn ud....)
- Dem der kan tidsoptimere arbejdsgange
- Robuste racer, der har lette kælvnings
- Dem, der har en god indsigt i de kvægfaglige hensyn på naturarealer
- Godt samarbejde med kommunen

Naturpleje som driftsgren?

Ammekøer i Danmark

- I dag er der ca. 100.000 ammekøer i Danmark
- Gens. besætningsstørrelse er på ca. 12 ammekøer
- Hovedparten er fritidslandmænd
- Danmark er i dag ikke selvforsynende med oksekød.....

Tilskud til naturpleje

- Tilskud til pleje af græs- og naturarealer (5 årig)
- 1 årige artikel 68 ordninger
- Projektordninger i Natura 2000

Tilskud til Pleje af græs- og naturarealer 5 årigt

Enkeltbetalingsstøtteberettigede arealer

Forpligtigelse	Tilskud
Slæt	900 kr. pr. ha
Afgræsning eller slæt	1.650 kr. pr. ha
Afgræsning på særligt værdifulde og svært tilgængelige naturarealer	3.350 kr. pr. ha

Ikke Enkeltbetalingsstøtteberettigede arealer

Forpligtigelse	Tilskud
Slæt	1.000 kr. pr. ha
Afgræsning eller slæt	2.000 kr. pr. ha
Afgræsning på særligt værdifulde og svært tilgængelige naturarealer	3.350 kr. pr. ha
Tillæg for særlig fuglevenlig drift	600 kr. pr. ha

Enkeltbetaling = ca. 2.200 kr. pr. ha

- Arealer med Enkeltbetaling skal være dyrkbare landbrugsarealer.
- Plantedækket skal bestå af min. 50 pct. græs eller andet grøntfoder.
- Der må ikke være mere end 50 pct. med arter som kæruld, lyng, brændenælder, mjødurt, revling m.m.
- Arealerne må ikke være meget våde eller stå under vand.

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG

Fra kontrolrapporten:

EB støtteberettiget

12.11.2010 11:49

Ved vurdering inddeles marken i områder,
som er nogenlunde ensartet

Arealet er ikke
støtteberettiget

Arealet er
støtteberettiget

Arealet er ikke
støtteberettiget

Arealet er
støtteberettiget

Arealet er ikke
støtteberettiget

Inddeling af støtteberettigede og ikke
støtteberettigede arealer kan være svær!

1-årig Pleje af græs

- Kan kun søges på EB-støtteberettigede arealer
- Kan i 2014 søges på alle arealer, både indenfor og udenfor Natura 2000-udpegningen
- Mulighed for tilskuds fodring med halm og stråfoder

De 1-årige ordninger

Ordning (ændringer i eksisterende)	Støttesats
Ekstensivt landbrug (EL)	
Ingen ændringer ift. 2011.	820 kr./ha
Pleje af EU-støtteberettigede græsarealer	
Forpligtigelse til slæt	900 kr./ha
Forpligtigelse til afgræsning	1.650 kr./ ha

EB-tilskud: ca. 2.200 kr. pr. ha
1-årig plejeordning: 1.650 kr. pr. ha

Eller

MVJ: 2.000 kr./ha

88-a
-EB
- MVJ

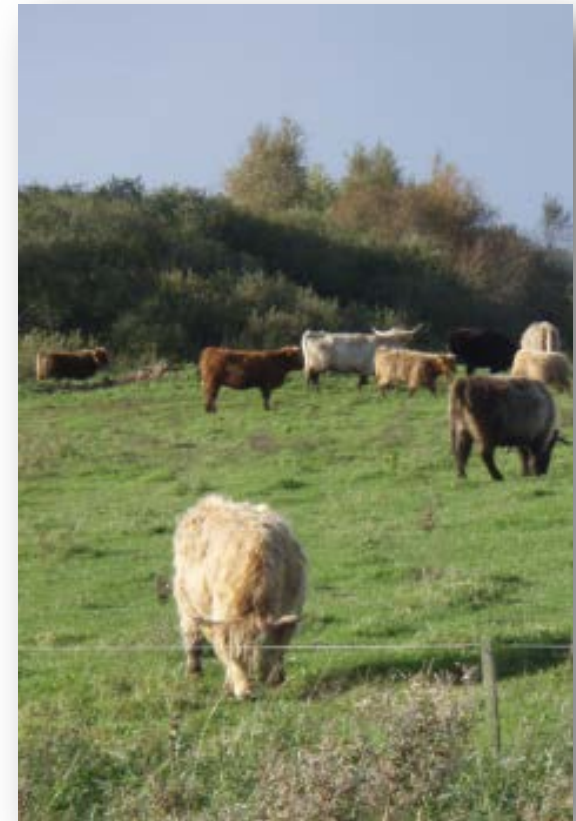
12.11.2010 10:11

5 årigt plejegræs

Kontrol af naturarealer –

Tæt lavt plantedække

- Arealet skal i sin helhed fremstår med tæt lavt plantedække pr. 31.8.
- Arealet skal bære tydelig præg af afgræsning. Dvs. af mindst 50 pct. af plantedækket skal være tydeligt afbidt
- Gælder dog ikke for lyngarealer, hvor 50 pct. af planterne mellem lyngen skal være holdt nede.

Kontrol af naturarealer – Antal storkreaturer

- Valgmulighed fra 2012
- 1,5 st. pr. ha
- MEN kommunen kan fastsætte et lavere græsningstryk, ud fra en faglig vurdering
- Dyrene skal gå på arealet i juni, juli og august

Kontrol efter fast græsningstryk

- Arealet skal være egnet til afgræsning
- De arealer, hvor dyrene gør en forskel kan medregnes
- Dvs. det kan afhænge af dyr og racer
- Arealer, der slet ikke bære præg af en afgræsning vil blive fratrasket f.eks. arealer med massiv rørskov, tæt buskads, eller arealer under vand
- Der ses ikke på plantedækket!!!
- Kontrollen tæller dyr!!

Kontrol efter fast græsningstryk

- Der kan ikke laves foldskifte
- Dyrene skal være på arealet i de 3 måneder
- Men det åbner op for afgræsning af ekstensive arealer

Hvad med KO og GLM?

- Mange landmænd tør ikke søge Plejegræstilsrud af frygt for KO/GLM sanktioner på produktionsjorden
- Hvor er problemet?
 - På arealer der også modtager EB
- Hvor er problemet ikke?
 - På arealer der ikke modtager EB (kun de lempede GLM krav skal overholdes her)

GLM krav til permanente græsarealer, hvortil der søges Enkeltbetaling:

- Permanente græsarealer skal slås en gang hvert år i perioden 1. juli – 15. september. Slåning kan erstattes af afgræsning, således at arealerne fremstår plejede, hvor mere end 50 % af plantedækket pr. 15. september har en græshøjde på under 40 cm. Delarealerne under 100 m² med en græshøjde over 40 cm accepteres. Arealerne skal holdes fri for opvækst af træer og buske.

GLM krav til permanente græsarealer, hvor der ikke søges Enkeltbetaling.

Gælder for arealer uden kvælstofkvote, beliggende i Natura 2000 områder eller omfattet § 3 beskyttelse eller de SFL-områder

- Arealerne skal holdes lysåbent med tydeligt præg af afgræsning med minimum 0,3 storkreaturer pr. ha. i gennemsnit over perioden fra 1. juli til 15. september. Hvis afgræsningen ikke er tilstrækkelig til at holde arealet lysåbent eller afgræsningen foretages med under 0,3 storkreaturer pr. ha. i gennemsnit i afgræsningsperioden, skal arealet slås hvert år i perioden 1. juli til 15. september.
- Kravene er overholdt, hvis plejegræstilsagnet er overholdt (også ved fast græsningstryk)

Projekter i Natura 2000-områder:

Projektordning med 100% i tilskud i de særligt udpegede Natura 2000 arealer

Tilskud til forberedelse til afgræsning

- Klargøring af arealer til afgræsning, opsætning af hegn, vandforsyning og fangfolde

Tilskud til rydning af tilgroede arealer

- Til at rydde tilgroede arealer for træer og buske og fjerne dem
- Skal finde skånsom og billig løsning

Tilskud til ændret hydrologi

- Afbryde dræn eller lukke afvandingsgrøfter

Fremtid: Målrettet naturpleje

Tilskud kun til værdifuld natur

- Fra 2015 vil tilskud til naturpleje uden for Natura 2000 områder blive prioriteret efter arealernes naturværdi
- Kun arealer med en score på 5 eller derover kan søge tilskud til naturpleje
- High nature value (HNV værktøj)
- Kan ses på kort allerede nu

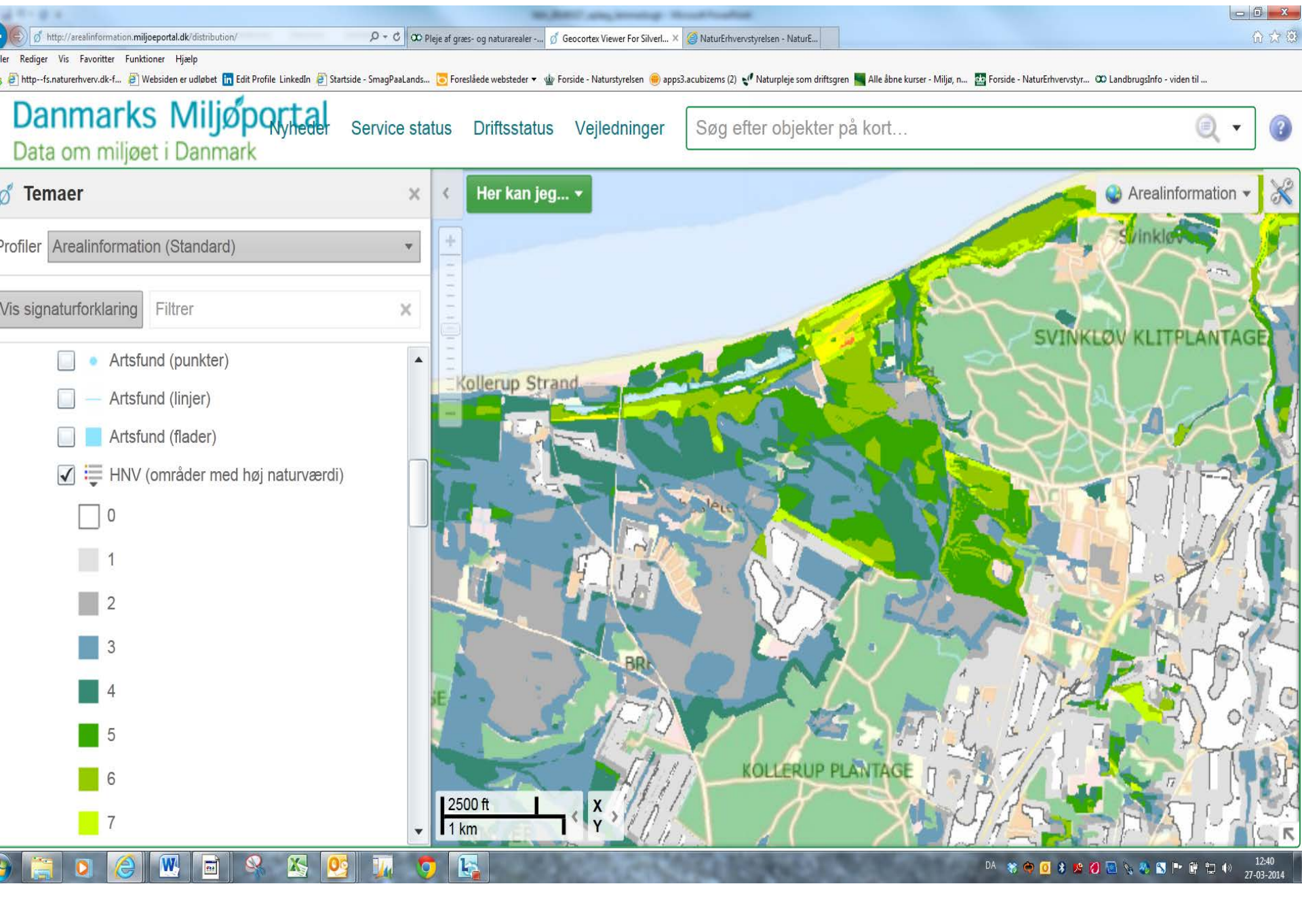

High nature value

Alle arealer vurderes ud fra 14 forskellige parametre

Alle åbne arealer tildeles en score fra 0 – 14 ud fra følgende kriterier

- Kystnærhed
- Lavbundsareal
- Skråning/Skrænt
- Beskyttet natur
- Nærhed til beskyttet natur
- Nærhed til småbiotop
- Ekstensiv landbrugsdrift
- Levesteder
- Økologisk mark
- Planteindikator 1
- Planteindikator 2
- Planteindikator 3
- Forekomst af rødlistet/bilags art 1
- Forekomst af rødlistet/bilags art 2

Belønning for god naturpleje

- Det nye system betyder, at det bliver en fordel at have sjældne arter
- Stiller krav til kommunerne om opdateringer af artsdata
- Arealer med mange årige aftaler og vådområder kan måske ikke længere få tilskud

Forventninger til ny reform 2015 - 2021

- Målretning af tilskud til plej af naturarealer
- De 1 årige artikel 68 ordninger udgår fra 2015
- Forventes at ca. 10. - 20.000 ha ikke længere kan få tilskud via artikel 68
- Forventninger om, at plantedækkereglerne for EB støtteberettigede arealer lempes
- Mulighed for igen at kombinere tilskud til pleje af naturarealer med EB (hvis betingelserne overholdes)
- Ingen GLM krav på naturarealer!

Pleje af græs- og naturarealer

- Håb om forbedringer

- Kontrolmodel
 - Kontrol efter fast græsningstryk som alternativ
- Tilbagebetalingskrav
 - Bør ikke omfatte de foregående år
- Dispensationsmuligheder
 - Bør udvides, så man ikke mister årets tilskud
- Højere tilskud til naturpleje
 - Til arealer der ikke modtager EB forventes satsen hævet til 2.600 kr./ha mod 2000. kr. i dag
- Rådgivning i forbindelse med naturpleje....?
- Men færre midler til rådighed

Smag på landskabet

midt
regionmidtjylland

Derudover har projektet fået støtte fra Kvægafgiftsfondsen, Region Midtjylland samt kommunerne Ringkøbing-Skjern, Skive, Holstebro og Randers.

Formålet med projektet

At udvikle et koncept for naturpleje og afsætning af kød produceret på naturarealer

Hovedbudskaber:

- Landmanden og hans kvæg er bedst til at pleje naturen
- Græssende kvæg redder natur og skaber lokale arbejdspladser
- Der er nogle barrierer, som besværliggør naturplejen i øjeblikket – vi sætter fokus på løsningerne
- Unikt samarbejde om naturpleje

Hvad arbejder vi med?

- Naturpleje i praksis – erfarings- og vidensopsamling
- Fokus på barrierer og løsninger
- Forbedret rådgivning fra konsulenter og kommuner – gensidig forståelse
- Udvikling af kødprodukter i et fødevarenetværk
- Udvikling og afprøvning af et koncept vedr. naturkød

www.smagpaalandskabet.dk

Tak for opmærksomheden!

Spørgsmål?